

Ds Jaco Zuurmond

28 juni 2015 - tweede zondag van de zomer
Marcus 5:22 - 43

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Een evangelicaal getint Amerikaans predikant vertelt van een vrouw die ooit bij hem op bezoek kwam. Ze vroeg of hij even mee wilde komen naar haar auto. Een nogal ongewone vraag, dus enigszins gespannen ging hij mee. Bij de auto aangekomen opende zij de achterportier. En op de achterbank hing haar broer. In vroeger tijden had hij op de universiteit een mooie baan gehad, maar acht maanden geleden was hij na een auto-ongeluk in coma geraakt. Zij had haar baan opgezegd en had de verzorging van haar broer op zich genomen. Maar nu was ze op. Talloze artsen had ze geraadpleegd. Haar hele vermogen had ze uitgegeven in haar zoektocht naar leven voor haar broer. Maar nergens had hij baat bij gehad. Integendeel, het was alleen maar slechter gegaan. Nu kon ze niet meer. Ze opende de achterdeur van de auto, en zei: "Ik zou graag willen dat jij hem zou genezen".

De predikant zei: "Ik kan voor hem bidden. Ik kan mét jou bidden. Maar de gave van de genezing bezit ik helaas niet. Genezen kan ik hem niet."

"Als je dat niet kan, wat kan je dan wel, als dominee", zei de vrouw - en ze stapte in haar auto en reed teleurgesteld weg.

Vervolgens, zo vertelt de predikant verder, kwam hij die middag niet meer verder dan wat staren in zijn boeken. Terwijl hij probeerde te vergeten wat de vrouw had gezegd.

Ik weet niet hoe het u vergaat, bij dit soort verhalen - afgezien van de Amerikaanse setting. Maar ik merk dat ik in verweer kom. De vrouw had onrealistische verwachtingen - of niet? Wie kan mensen genezen die acht maanden in coma liggen? Wie kan, om iets anders te noemen, een geamputeerde arm weer laten aangroeien? Zo werkt het toch niet, zelfs niet in het geloof. Die predikant doet het in zijn realisme eigenlijk wel goed, zo vind ik - en de boosheid van die vrouw klopt gewoon niet.

Ik merk dat ik in de verdediging schiet.

Het aardige is dat de predikant in kwestie dat juist niet doet. Hij blijft eerlijk, en rustig. Maar schiet niet in de verdediging. Hij duwt de vrouw niet van zich af.

Een andere collega vertelde ooit over de hectische werkweek die zij achter de rug had. Op maandag morgen was ze nauwelijks met haar eerste voornemen begonnen, toen de telefoon rinkelde. Koud had ze de hoorn weer neergelegd en probeerde ze haar werk weer op te pakken, toen kwam iemand langs voor kort overleg. En zo was het doorgedaan. Terwijl het al zo'n drukke week beloofde te worden - met een uitvaart en een intensieve gespreksgroep. Maar de hele week door bleven de storingen elkaar opvolgen.

En toen drong het besef tot haar door: misschien is dit wel mijn roeping - mij af en toe in mijn eigen verhaal laten storen... God dienen in de storingen, in de interrupties.

Jezus is op weg naar een belangrijke taak - er wacht een dood-ziek meisje op genezing - als hij wordt gestoord. Beter: Jezus láát zich storen. Het valt op hoe veel ruimte Jezus zélf aan de storing geeft. Te midden van de opdringende menigte voelt hij iets van een bijzondere aanraking. Het stelt niets voor. Er had geen haan naar gekraaid als hij gewoon was doorgelopen. Maar hij maakt halt - op weg naar de dochter van Jairo die op haar uiterste ligt laat Jezus zich voluit storen. "Wie heeft mij aangeraakt?"

Vreemde vraag, Jezus - Je bent omringd door een menigte. Van alle kanten dringen mensen op je toe. Er moet minstens een tiental handen zijn dat je kleed heeft aangeraakt. En tientallen anderen strekt hun handen naar je uit en proberen je aan te raken. Wat bedoel je met 'wie heeft me aangeraakt'?

Jezus doet niets op onze vragen uit. Hij blijft kijken, rondkijken: Wie heeft me aangeraakt. Zeker, het zijn tientallen handen die hem raken, maar één voelde anders.

Omgekeerd is het precies zo... Tientallen mensen raken Jezus aan, zonder iets te voelen. Maar ééntje voelt verandering in zichzelf als ze hem aanraakt. Hij voelt zich geraakt, zij voelt zich geraakt. Ze weet dat hij het over haar heeft. En ze móet naar voren komen. Ze móet hem, trillend en bevend, haar verhaal vertellen.

En Jezus móet luisteren - hoe druk hij ook is, hoe dringend Jairo ook wacht. Jezus luistert. En als ze is uitverteld noemt hij haar 'dochter'. In de NBV horen we dat helaas niet. De vertalers vonden de door Jezus gebruikte aanspreekvorm van 'dochter' blijkbaar niet meer van onze tijd - maar het is wel hetzelfde intieme woord als wat Jairo gebruikte voor zijn oogappel. Dochter. Jezus noemt de vrouw 'dochter'.

De vrouw heeft in het Evangelie ondertussen geen naam. We weten alleen van haar ziekte. Twaalf jaar lang heeft ze geleden aan bloedingen. Twaalf jaar lang - net zo lang als het hele leven van die andere dochter - de dochter van Jairus. De beide vrouwen vullen elkaars verhaal aan. Want leven is meer dan alleen ademen. En met 'Opstanding' bedoelt de Bijbel nóóit een soort magische reanimatie. De Bijbel kijkt veel dieper, naar leven, naar dood. Er is zo veel dood onder de mensen, ook als de adem níet stopt en de spijsvertering gewoon doorgaat... De opwekking van de ene dochter heeft alleen zin als het leven van de andere dochter ook echt leven mag zijn.

Misschien was het lichamelijk ongemak nog wel te dragen. Maar een bloedende vrouw gold volgens de Joodse reinigingswetten als onrein. On-aanraakbaar! Haar kleren, onrein. Het bed waarin ze ligt, onrein. Elke plaats waar zij zit, onrein. Het eten dat zij bereidt, onrein! Elk mens die zij aanraakt, onrein! Voor andere vrouwen gold dit enkele dagen per maand. Voor haar gaat het dag na dag, week na week, maand na maand, ja jaar na jaar door. Ze kan nooit deel zijn van de gemeenschap, zelfs niet van haar eigen familie. Ze is permanent onrein. Permanent outcast. Onaanraakbaar. Alle doktoren is ze afgegaan. Al haar geld heeft ze uitgegeven in haar zoeken naar genezing, naar leven, naar samenleven. Maar niets heeft geholpen. Twaalf jaar lang! Twaalf jaar! En toch zoekt ze nog steeds. Toch geeft ze niet op. "Als ik alleen mijn kleren maar kan aanraken, zal ik al gered worden."

Deze vrouw wil leven, wil deelnemen aan de samenleving, wil koste wat kost haar isolement doorbreken. Dat doorzetten, dat volhouden, deze onbreekbare wil, dat is wat Jezus 'geloof' noemt - of 'vertrouwen' want dat is in de taal van de Bijbel hetzelfde. In feite weigert Jezus zelf voor haar genezing te tekenen. Je eigen vertrouwen heeft je genezen, zo zegt hij.

En misschien zit daarin vandaag een woord voor ons.

Ook wij bezitten niet de gave van genezing - en dat weten we. Maar we zijn als kerk, als gemeente, in navolging van Jezus wel geroepen om ons aan te laten raken. Om ons te laten raken door de onaanraakbaren. Geroepen om juist hen aan te raken die als onrein worden beschouwd, de uitgesloten. Geroepen om naar elkaars verhalen te luisteren - hoe uitzichtloos die soms ook zijn. Geroepen om met elkaar in elkaars verhaal te gaan staan. Geroepen om in die medemens, door alle afstand heen, de 'dochter', de 'zoon', de zuster, de broeder te zien.

Onze roeping is misschien niet om te genezen, maar wél om in het luisteren en vertellen, in het ruimte maken voor het verhaal, het geloof aan het woord te laten komen dat de bron is van genezing.

Jezus noemde de vrouw 'dochter' - en zo liet hij haar binnen in zijn meest intieme kring (of de vertalers van de NBV dat nu goed vinden of niet). Hij liet zich door haar storen. Hij nam de tijd, zo druk als hij was, om te luisteren naar haar verhaal. Hij liet zich door deze onaanraakbare raken. En door haar al die ruimte te geven kon haar eigen geloof de bron worden van haar genezing.

Er zijn er velen, in onze zogenaamd moderne wereld, ook hier in deze stad, in onze wijk, onder ons, die vragen om genezing. Mensen die het leven en samenleven anno 2015 te moeilijk vinden, die de weg in het samenleven kwijt aan het raken zijn. Mensen die vastgelopen zijn, wier leven geen leven is - al jaren lang, en er is niets aan te doen, wie je ook consulteert. Misschien moeten we als kerkmensen leren iets minder defensief te zijn. Niet direct afhouden. Ook niet direct bang zijn om voor 'bemoeial' te worden versleten. Maar wel op een heel open manier actief leren ontvangen, toelaten, ons open stellen, ons laten storen, ons laten raken. Het open oor van het Citypastoraat is zo gezien niet de ránd van onze kerk, maar veeleer de kern. Ons inloophuis van de zondagmiddag is zo gezien minstens zozeer kerk-dienst als een volste bak op zondagmorgen - want juist in dat inloophuis doet de Opstandingskerk haar naam misschien wel het meeste eer aan. En laten we hopen dat onze nieuwe 'Ontmoetingskerk' de mooie nieuwe naam niet voor niets zal dragen. Maar dat het een plaats zal worden van echte ontmoeting. Ontmoeting waarin mensen elkaar raken, zich durven laten raken. Omdat we daar ons open oor oefenen. Omdat daar storing de orde van de dag, van de week is.

De lat ligt echt niet zo hoog. Wij zijn immers niet degenen die genezen, die helen - en dat hoeven we ook niet te zijn. Het is het geloof van mensen zelf dat hen geneest. En dat geloof bloeit als er naar mensen geluisterd wordt. Als mensen even tijd krijgen, even het gevoel van: er kijkt, er luistert iemand naar míj. Als mensen worden aangeraakt, mogen aanraken, mogen raken. Als wij ons soms even laten storen in ons eigen verhaal, en laten raken door het verhaal van de ander.

Amen